

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Cobzac Elena, Boico Victor și Țurcan Anatolie,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Caraman Iurie, avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului și inculpatul Bîlici Vitalie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți din 26 februarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

*Bîlici Vitalie XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 05.09.2016 – 26.02.2019;

Instanța de apel: 17.05.2019 – 24.02.2021;

Instanța de recurs: 28.04.2021 – 15.11.2021.

Asupra recursului ordinar în cauză, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 26 februarie 2019 **Bîlici Vitalie XXXXX** a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 166 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Dosan Andrei, Dosan Inna a fost admisă parțial, cu încasarea în beneficiul acesteia din contul lui Bîlici Vitalie a sumei de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul părții vătămate Beșliu Anatolie, Prodan Angela a fost admisă parțial, cu încasarea în beneficiul acesteia din contul lui Bîlici Vitalie a sumei de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a reținut că Bîlici Vitalie, acționând cu intenție directă, cu bună știință asupra a doi minori, la 04.06.2016, în perioada cuprinsă între orele 18:00-18:30, aflându-se la intersecția străzilor XXXXX și str. XXXXX, mun. XXXXX, cu automobilul său de model BMW, n/î XXXXX, unde în apropiere se jucau un grup de copii, a început a-i fugări și i-a prins pe copii Beșliu Anatolie, a.n. 2004 și Dosan Andrei a.n. 2004, le-a aplicat multiple lovituri pe diferite părți ale corpului, i-a urcat forțat în automobilul său de model BMW, n/î XXXXX, unde i-a ținut forțat și i-a primblat prin oraș aproximativ 30 minute, astfel lipsindu-i total de libertate fizică, de libertatea manifestării voinței, de posibilitatea de a se deplasa și de a comunica cu alte persoane și cu părinții lor, atentând la sănătatea, integritatea fizică și psihică. La rugămintea și insistențele copiilor, care plâneau, de a fi eliberați din automobil, acesta a refuzat categoric, în rezultat prin aceste acțiuni ilegale le-a cauzat copiilor dureri fizice și suferințe psihice.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în prevederile art. 166 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, adică *privațiunea ilegală de libertate săvârșită asupra a două sau mai multor persoane, cu bună știință asupra unui minor*.

2. Nefiind de acord cu sentința nominlizată, aceasta a fost atacată cu apel de către:

- *procuror*, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Bîlici Vitalie să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. b), c) Cod penal și să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este extrem de blândă, cu abateri de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute la art. 75 Cod penal, din care motive sentința urmează a fi casată de către instanța de apel.

În concret, apelantul a evidențiat că în corespundere cu prevederile art. 75 Cod penal, persoanei culpabile se stabilește o pedeapsă echitabilă în limitele fixate de Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată urmează să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate.

A mai indicat că inculpatul Bîlici Vitalie nu și-a recunoscut vina, nu a regretat cele comise, considerând că faptele comise nu sânt de nici o importanță și nu a făcut concluziile necesare. Mai mult ca atât, atitudinea sa eronată față de părțile vătămate și tentativele acestuia de a demonstra pe tot parcursul judecării cauzei că, de cele comise sunt vinovați copii și părinții lor, amplifică necesitatea stabilirii unei măsuri de constrângere mai severe;

- *avocatul Caraman Iurie în numele inculpatului Bîlici Vitalie*, care a solicitat admiterea apelului, casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîlici Vitalie XXXXX, să

fie achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 166 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii. La fel, a solicitat respingerea acțiunilor civile înaintate de reprezentanții legali ai părților vătămate, Prodan Angela și Dosan Inna, ca neîntemeiate.

Pentru a argumenta cele solicitate în apel, apărătorul inculpatului a invocat ilegalitatea și netemeinicia sentinței instanței de fond, care rezultă din faptul că, raționamentele instanței de fond nu se bazează pe ansamblul de probe cercetate, or, instanța de judecată nu a dat o apreciere cuvenită tuturor probelor cercetate în ședința de judecată, nu a determinat, respectiv nu a apreciat just motivul (mobilul) acțiunilor pretins infracționale și la general al componentei infracțiunii incriminate lui Bîlici Vitalie.

Pronunțând o sentință de condamnare, instanța de fond a admis o poziție tendențioasă, punând în avantaj probele administrate de acuzare, a apreciat selectiv și unilateral declarațiile reprezentanților părților vătămate, a părților vătămate minore și a martorilor audiați pe caz. Totodată, instanța de fond a omis cu desăvârșire să dea apreciere probelor care demonstrează lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile lui Bîlici Vitalie.

În opinia apelantului, probatoriul cauzei penale demonstrează că mobilul (motivul) ca parte componentă a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie au fost determinate de necesitatea de a curma acțiunile de vandalizare a bunurilor sale; de curmare a tentativei de pătrundere în interiorul gheretei și distrugere a aparatajului de înregistrare video care în expresie bănească este de 456 dolari SUA; împiedicarea producerii unei tragedii prin electrocutare a persoanelor care au urcat pe acoperișul gheretei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a ținut să remarce faptul că latura obiectivă a infracțiunii de privațiune ilegală de libertate este realizată printr-o acțiune sau inacțiune a unui subiect, prin care unei persoane i se limitează dreptul de a se deplasa liber față de locul în care aceasta se afla de bunăvoie sau a fost atrasă în urma unor acte de înșelăciune.

Sintagma cu bună-știință asupra minorului sau femeii a gravide ori profitând de starea de neputință cunoscută sau evidentă a victimei, care se datorează vârstei înaintate, bolii, handicapului fizic sau psihic ori altui factor constituie o agravantă în cazul în care făptuitorul a întreprins acțiunile de privațiune de libertate a unei persoane din categoria celor enumerate la alin. (2) lit. c), fiind conștient de caracterul ilegal al acțiunilor sale și de incapacitatea acestor persoane de a riposta.

Nici locul și nici timpul săvârșirii faptei nu are importanță pentru ca infracțiunea să fie calificată drept privațiune ilegală de libertate. Doar dorința, voința victimei și consecințele infracțiunii au relevanță la calificarea infracțiunii date. Fapta constituie infracțiune chiar dacă lipsirea de libertate a durat numai câteva minute.

Latura subiectivă se caracterizează prin vinovăție manifestată prin intenție directă.

Motivele infracțiunii, printre care se numără răzbunarea, lăcomia, invidia, gelozia, înlesnirea săvârșirii unei alte infracțiuni etc., **nu influențează încadrarea juridică a faptei, însă se iau în considerare la individualizarea pedepsei penale.**

În continuare, instanța de apel s-a referit la declarațiile martorilor și a părților vătămate minore audiate pe caz, care au dat declarații consecvente, coroborând între ele, și elucidând faptul că inculpatul i-a lovit cu mâinile și uneori cu picioarele, în timp ce încerca să îi prindă pe minorii surprinși la fața locului.

Faptul că Bîlici Vitalie revine la pas liniștit spre gheretă, vizionând ceva pe smartphone-ul său, iar în urma lui, la o distanță însemnată, cu pas liniștit și nesupravegheați merg minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei, nu poate servi ca temei de achitare, or, inculpatul nu a întreprins careva măsuri în vederea aducerii lor în fața organelor de poliție. Concomitent, părțile vătămate fiind minori, s-au supus cerințelor inculpatului și au mers după el, ulterior fiind urcați în automobil.

Ce ține de motivul precum că prima instanță nu a înlăturat contradicțiile dintre fapta lui Bîlici Vitalie și că minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei sunt capabili de a minți, instanța de apel l-a considerat ca fiind neîntemeiat, întrucât acest fapt a fost constatat prin declarațiile părților vătămate minore, audiate în condiții speciale, iar inculpatul a recunoscut că a aplicat o lovitură la fese. Lipsa leziunilor nu denotă că acesta nu ar fi aplicat mai multe lovituri, circumstanță care depinde de intensitatea loviturilor.

Declarative au fost apreciate și motivele că, în cadrul audierii minorului Beșliu Anatolie, intervievatorul Grosu Liliana nu a pus întrebările de control, dacă minorul înțelege și face diferența dintre adevăr și minciună (vol. I, f.d. 83), precum și că la audierea acestuia în condiții speciale nu a participat psihologul, or, aceste circumstanțe nu duc la nulitatea probelor rezultate prin audierea martorului minor.

În prezența circumstanțelor sus indicate, instanța de apel a ajuns la concluzia că în cauza penală dedusă judecății, nu au fost stabilite careva circumstanțe, care fiind raportate la normele de drept, ar face posibilă pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Ce vizează măsura și categoria pedepsei stabilite inculpatului Bîlici Vitalie, instanța a notat că închisoarea pe termen un de 4 ani se încadrează în limitele sancțiunii normei de incriminare, și având în vedere că acesta anterior nu a fost condamnat (vol. I, f.d. 101), are la întreținere doi copii minori, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află (vol. I, f.d. 102-103), se caracterizează pozitiv (vol. I, f.d. 104), prima instanță justificat a ajuns la concluzia că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal vor contribui la corectarea inculpatului și la percepțiile acestuia de a se abține pe viitor la întreprinderea unor acțiuni, care se atribuie la fapte cu caracter penal.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către *avocatul Caraman Iurie, avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului și inculpatul Bîlici Vitalie*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, cu

pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Bîlici Vitalie să fie achitat de sub învinuirea înaintată.

În motivarea recursului se arată că cele reținute de instanțele de fond în cauza penală în privința lui Bîlici Vitalie demonstrează că acestea au admis o eroare gravă de fapt. Pe de altă parte, se determină și lipsa elementelor infracțiunii, nefiind realizată latura obiectivă a componenței infracțiunii incriminate.

Concomitent, se relevă că mobilul (motivul) ca parte componentă a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie au fost determinate de:

- necesitatea de a curma acțiunile de vandalizare a bunurilor sale;
- de curmare a tentativei de pătrundere în interiorul gheretei și distrugere a aparatului de înregistrare video care în expresie bănească este de 456 dolari S.U.A.;
- împiedicarea producerii unei tragedii prin electrocutare a persoanelor care au urcat pe acoperișul gheretei.

Intenția ca parte a laturii subiective a acțiunilor lui Bîlici Vitalie a fost îndreptată spre prinderea făptuitorilor și aducerea lor în fața organelor de poliție într-o eventuală atragere la răspundere pentru acțiunile acestora, inclusiv delictuală a reprezentanților legali.

Generalizând șirul concluziilor instanței de apel, prin care a încercat să respingă fiecare argument din apelul părții apărării, se conturează o singură concluzie, și anume că Bîlici Vitalie nu i-a dus pe minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei în fața organelor de poliție, din care considerent a și comis infracțiunea incriminată.

Din contra, sunt absolut pertinente fondului cauzei probele apărării (vol.II f.d.53), care demonstrează că organele de poliție, într-un caz similar de vandalizare și distrugere a bunurilor proprietate a lui Bîlici Vitalie, aflate în același loc, nu au întreprins nici o măsură pentru a identifica persoanele vinovate. Or, Bîlici Vitalie a procedat cu minorii Beșliu A. și Dosan A. în felul respectiv anume din cauză că organele de poliție au fost ineficiente pe cazul precedent, raportat acestora.

Mai consideră recurenții că concluziile instanței de apel sunt alogice și vădit contradictorii în partea unde aceasta susține că inculpatului nu i-a fost înaintată învinuirea în comiterea leziunilor corporale părților vătămate, însă face trimitere și reține raportul de expertiză-medico-legală nr. 382 din 06.06.2016 în privința minorului Beșliu Anatolie (f.d. 23). Tot aici, nu este clar din care motive a fost respins argumentul apărării cu privire la excoreația pe partea anterioară a genunchiului drept depistată la Beșliu Anatolie coroborat cu înregistrarea video, care arată că Beșliu A. era murdar de noroi la genunchi.

De asemenea, se afirmă că în cauza dată neîntemeiat a fost constatat cauzarea unui prejudiciu moral părților vătămate minore, aceasta deoarece înregistrările video, prezentate de partea apărării, demonstrează că în fapt, minorii Beșliu Anatolie și Dosan Andrei nu au suferit în nici un mod de pe urma acțiunilor lui Bîlici Vitalie.

4.1. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul care pledează pentru

respingerea acestuia, ca fiind inadmisibil, deoarece instanța de apel a adoptat o decizie întemeiată și pe deplin motivată.

5. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, atunci când se constată că recursul este nefondat, iar hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Lecturând cererea de recurs ordinar de pe rol, se atestă că recurenții invocă ca fiind incidente temeiurile de recurs prescrise la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și atunci când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei.

În primul rând, instanța de recurs se va expune asupra dezacordului recurenților privind lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de privațiune ilegală de liberate, și precizează că în fapta inculpatului se regăsește pe deplin latura obiectă a infracțiunii discutate, dat fiind faptul că privațiunea de liberate se include în sfera ilicitului penal atunci când voința victimei de a se deplasa este condiționată de voința făptuitorului de a limita dreptul victimei de a se deplasa după propria voință și dorință.

În același context, Colegiul penal amintește că motivul comiterii infracțiunii nu influențează nicicum încadrarea juridică a faptei inculpatului, și respectiv nu poate constitui cauză justificativă, care ar înlătura caracterul penal al faptei sau ar libera de răspundere penală.

Astfel că, alegațiile recurenților precum că în fapta inculpatului nu se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 166 Cod penal, se resping, ca fiind neîntemeiate și invocate cu scopul de a se evita tragerea la răspundere penală a inculpatului Bîlici Vitalie.

În continuare, instanța de recurs se va referi la intenția inculpatului de a comite fapta incriminată, care se explică prin aceea că părțile vătămate vandalizau ghereta unde se aflau utilaje și cablaje, care puteau fi deteriorate sau puteau pune în pericol viața acestora.

Față de acest argument, Colegiul lărgit reține ca fiind corecte și justificate concluziile instanței de apel, precum că inculpatul putea și avea posibilitatea reală de a anunța organele de poliție de a se prezenta la fața locului pentru a raporta cazul de vandalism, nefiind necesară recurgerea la privațiunea libertății acestora în automobilul inculpatului, care potrivit materialelor dosarului, așa și nu s-a adresat cu acești copii la nici un reprezentant al organelor de drept, pentru a denunța cazul de vandalism.

Or, anume în așa mod inculpatul și apărătorii săi argumentează intenția reală a lui Bîlici Vitalie, care potrivit materialelor cauzei, nu a fost exteriorizată prin acțiuni concrete, în sensul dat.

La fel, instanța de recurs explică faptul că potrivit raportul de expertiză-medico-legală nr. 382 din 06.06.2016 în privința minorului Beșliu Anatolie, au fost depistate leziuni ușoare, care nu atestă nici un grad de vătămare, însă certifică faptul că inculpatul a manifestat tentativa de a-i prinde pe minori, or această împrejurare denotă cu claritate că minorii încercau să riposteze tentativei inculpatului de a-i prinde și a-l urma în mașina sa, sub pretextul de a-i duce la poliție. Avându-se în vedere vârsta fragedă a părților vătămate, și anume minoratul, percepția acestora despre intenția lui Bîlici Vitalie putea fi interpretată într-un alt mod, decât cel pe care Bîlici încerca să o manifeste.

Astfel că, întemeiat instanțele de fond au stabilit prezența unui prejudiciu moral în prezenta cauză penală, or nici o persoană nu poate în mod deliberativ să lipsească de libertate o altă persoană, mai cu seamă când sânt antrenate persoane minore, ori întreprinde acțiuni samovolnice, care în viziunea făptuitorului justifică sau îndreptățesc cele comise.

Drept urmare, Colegiul apreciază că recursul declarat este mai degrabă un „*apel deghizat*”, decât un „*efort conștiincios de a corecta o eroare judiciară*”, care se bazează în mod esențial pe argumente deja examinate minuțios și respinse în cadrul procedurii precedente, iar în prezent nu există „*circumstanțe cu caracter substanțial și convingător*”, care să justifice ingerința în hotărârea executorie a instanței de apel.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal constată că, în speță, au fost examinate problemele esențiale care au fost puse în fața instanței de apel, aceasta argumentând amplu motivele care i-au format convingerea în susținerea soluției adoptate, atât în raport cu argumentele din apelul apărării, cât și a poziției primei instanțe, expuse în sentință, ceea ce deduce concluzia că argumentele invocate de recurenți prin prisma temeiului pentru

recurs prevăzut la pct. 6), 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare în prezenta cauză penală, din care considerente se impune respingerea recursului ordinar declarat, cu menținerea hotărârii atacate.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul Caraman Iurie, avocatul Coadă Tudor în numele inculpatului și inculpatul Bîlici Vitalie împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24 februarie 2021, în cauza penală în privința lui *Bîlici Vitalie XXXXX*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **16 decembrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Cobzac Elena

Boico Victor

Țurcan Anatolie